

OBSAH

PRÁVA DÍTĚTE V KONTEXTU

1. Vysvětlení	18
2. Kontext neformální rozpravy o právech dítěte – první polovina 20. století	19
3. Kontext formální rozpravy o právech dítěte – první polovina 20. století	25
4. Kontext formální rozpravy o právech dítěte – druhá polovina 20. století	34
5. Kontext teoretické a neteoretické rozpravy o právech dítěte – druhá polovina 20. století	40
6. Kontext teoretické i praktické rozpravy o Úmluvě o právech dítěte z roku 1989	43
7. Kontext rozpravy o obecných zásadách Úmluvy o právech dítěte	49
Použitá literatura	67

JUSTICE NAD MLÁDEŽÍ

1. Počátky justice nad mládeží	75
2. Trestní justice nad mládeží	77
3. Základní modely zacházení s delikventní mládeží	77
4. Mezinárodní dokumenty v oblasti trestního soudnictví nad mládeží	80
4.1 Dokumenty OSN	80
4.2 Dokumenty Rady Evropy	84
4.3 Základní zásady trestního soudnictví nad mládeží	86
5. Pojetí české trestní justice nad mládeží	87
5.1 Historický exkurs do trestního práva mládeže - čs. zákon o trestním soudnictví nad mládeží, 1931	87
5.2 Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže	88
5.2.1 Základy trestní odpovědnosti mladistvých	92
5.2.2 Odpovědnost dítěte mladšího patnácti let	96
5.2.3 Opatření ukládaná mladistvým	96
5.2.4 Opatření ukládaná dětem mladším patnácti let	99
5.2.5 Řízení v trestních věcech mladistvých	100
5.2.6 Řízení ve věcech dětí mladších patnácti let	106
6. Orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační služba	108
6.1 Úkoly orgánu sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže	108
6.2 Úkoly Probační a mediační služby podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže	110
Použitá literatura	114

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ – IMIGRANTŮ

JAK URČIT, CO JE DOBRÁ A CO ŠPATNÁ PRAXE

1. Úvod	117
2. Právo na vzdělání a hodnocení dosažené úrovně jeho realizace	119
2.1 Konceptuální otevřenost lidských práv a její dopad na hodnocení dosažené úrovně práva na vzdělání	120
2.2 Vzájemná podmíněnost lidských práv a vliv Úmluvy o právech dítěte na hodnocení vzdělávání dětí-migrantů	122
3. Hodnocení dobré a špatné praxe při realizaci práva dětí-migrantů na vzdělání – příklad jazykové přípravy v České republice a ve Švýcarsku	130
4. Závěr	143
Použitá literatura	144

DĚTSKÁ PRÁCE A PRÁVO NA VZDĚLÁNÍ

1. Dětská práce	147
1.1 Ochrana před dětskou prací v kontextu práv dítěte	147
1.2 Zákaz dětské práce a povolená činnost dětí a mladistvých v českém právním řádu	152
2. Právo na vzdělání	156
2.1 Charakteristika práva na vzdělání v mezinárodním kontextu	156
2.2 Zakotvení práva na vzdělání v českém prostředí	158
2.3 Rovný přístup ke vzdělání	160
2.4 Inkluzivní vzdělávání a realita českého školství	162

2.4.1	Pojem inkluzivního vzdělávání	162
2.4.2	Školská reforma jako nástroj směřující k cílům inkluze	165
2.4.3	Pedagogický exkurs: výuka práv dítěte a průřezová témata	167
2.4.4	Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	170
2.4.5	Vzdělávání dětí se zdravotním postižením	171
2.5	Diskriminace v přístupu ke vzdělání: Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva	174
D. H. a ostatní vs. Česká republika		
2.5.1	Shnutí rozsudku D. H. a ostatní proti ČR	175
2.5.2	Testování školní zralosti a informovaný souhlas rodičů	177
2.5.3	Vývoj dotčené otázky po rozsudku štrasburského soudu	180
Rovný přístup ke vzdělání ve Švýcarsku a v jiných zemích aneb máme se kde inspirovat		182
Použitá literatura		185

PRÁVA DÍTĚTE A VÝVOJ SPOLEČNOSTI

1. Obecná část		190
1.1 Východiska		190
1.1.1	Cíle modulu	190
1.1.2	Obecné poznámky	190
1.2	Vymezení tendencí vyvíjející se společnosti ve vztahu k ohrožení dětí	192
1.2.1	Krize rodiny	192
1.2.2	Vliv domácího násilí	194
1.2.3	Sociálně ohrožené skupiny	195
1.2.4	Hodnotící stereotypy	197
1.2.5	Vliv médií	199
1.3	Nedostatečná nabídka forem práce s ohroženými dětmi	199
2. Aplikace obecných poznatků ve vybraných oblastech		202
2.1	Mediace jako specifická forma sociální práce	202
2.2	Mezinárodní spolupráce a ochrana dětí	204
2.2.1	Neformální způsoby spolupráce	204
2.2.2	Formální způsoby spolupráce	206
	Ad I. Obecné kompetence k mezinárodní spolupráci	206
	Ad II. Speciální kompetence pro sociálně-právní ochranu dětí s mezinárodním prvkem	207
2.2.3	Mezinárodní spolupráce v činnosti Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí	210
2.3	Vývoj společnosti a oblast svěřeni dítěte do péče	216
2.4	Vývoj společnosti a oblast adopce	219
2.4.1	Obecné poznámky	219
2.4.2	Výsledky procesu mezinárodní adopce	219
2.4.3	Vývojové trendy v oblasti adopčního práva	224
3. Závěrečná hodnocení		229
3.1	Obecné poznámky k systému ochrany práv dětí	229
3.2	Oblast náhradní rodinné péče	231
3.3	Podpora rodinné politiky jako možné řešení	233
Použitá literatura		235

DÍTĚ A RODINA

1. Úvod		239
2. Základní principy vztahů mezi rodiči a dětmi		241
3. Vznik a obsah vztahu mezi rodiči a dítětem		243
4. Rodičovská zodpovědnost		243
4.1	Výchova dítěte	245
4.2	Zastupování dítěte	248
4.3	Správa jmění dítěte	250
4.4	Rodičovská zodpovědnost a rozvod nebo rozchod rodičů	250
4.4.1	Svěření dítěte do výchovy jednomu z rodičů	251
5. Další rodičovská práva a povinnosti		256
5.1	Styk rodiče s dítětem	256
5.2	Vyživovací povinnost rodičů vůči dětem	259
6. Působení státu		260

6.1	Výchovná opatření	261
6.1.1	Napomenutí	262
6.1.2	Dohled	262
6.1.3	Omezení zabraňující škodlivým vlivům na výchovu	263
6.2	Pozastavení, omezení a zbavení rodičovské zodpovědnosti	263
6.2.1	Pozastavení výkonu rodičovské zodpovědnosti	264
6.2.2	Omezení rodičovské zodpovědnosti	264
6.2.3	Zbavení rodičovské zodpovědnosti	265
6.3	Oddělení dítěte od rodičů	268
7.	Procesní souvislosti regulace vztahů mezi rodiči a dětmi	272
8.	Právo dítěte na svobodné vyjádření názoru	273
9.	Vztahy dítěte k dalším příbuzným	277
10.	Závěr	278
	Použitá literatura	280